

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ceremonien Van Den Heylighen Dienst Der Misse Bethoont Vyt De H. Schriftvre Ende De HH. Ovt-Vaders vande eerste 400. ende volghende jaeren

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1661

§. I. Ghetuyghenissen der Griecksche Oudt-vaderen.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34059

HET TWEEDE CAPITTEL.

Wordt bewesen dar-men in alle de volghende
eeuwen heeft een Sacrificie ghedaen, oft Mis-
se ghelesen.

§. I.

Ghetuyghenissen der Griekische Oudt-vaders

Clemens Romanus, Anno 80.

Epistolâ 3.

TEn is nter gheozloft op andere plaetsen
Sacrificie te doen, ende Missen te celebreren, en
op die/op de welke den eyghen Bisschop
sal belast hebben te doen.

Den H. Ignatius, Anno 100.

Epistola ad Smyrnenses.

En is nter gheozloft/sonder Bisschop/ Sacri-
fice t'offeren.

Den H. Justinus, Anno 150.

Dialogo cum Tryphone.

Godt betuygcht dat sy hem allegader aenghe-
naem zijn / de welke door synen naem Sacrificien
offeren, de welke Jesus Christus belast heeft te doen
dat is/ende Eucharistie van't broodt ende beker / die
welcke banden Christenen op alle plaetsen ghe-
daen worden.

Nu wat hy door het Broodt ende Beker verstaet, seyt
hy klaer in *Apoloq. pro Christian.* daer hy soo spreeckt:

Ghetijck Jesus Christus door het Woordt Godts
mensch ghevoorden zijnde / vleesch / ende bloed
heeft ghehad tot onse salighejdt / alsoo hebben
wy gheleert / dat de spijse / de welke door de wo-
den

den/die wy van hem ontfanghen hebben/ghehep-
licht is / van de welke ons vleesch en bloet dooz
veranderinghe woꝝdt gheboedt / het Vleesch, ende
Bloedt Jesu Christi is, die mensch is ghetwoꝝden.

Den H. Irenæus, Anno 180.

Libro 4. Hæresum cap. 32.

Hy heeft ghenomen dat broodt 'twelck uyt het
schepfel is / heeft ghedanchseght / ende gheseydt:
Dat is mijn lichaem: Desghelijcks oock den Be-
ker heeft hy beleden sijn Bloedt te wesen / ende
heeft gheleert eene nieuwe offerhande des nieuwen Testa-
ments, de welke, de Kercke van de Apostelen ontfangen-
de, de heele werelt door offert aen Godt.

Den H. Hyppolitus, Anno 220.

De Consummatione mundi.

Van sal hy segghen aen de ghene / die aen sijn
rechte handt sullen zyn; Komt Ghebenedijde:
komt ghy Bisschoppen / die my dagh ende nacht
hebt supberlijck opgheoffert het Sactificie, ende mijn
dierbaer bloedt daghelijcks gheoffert.

Eusebius Cæsareënsis, Anno 320.

Maer alles / heeft Christus aen sijnen Vader op-
gheoffert vooz onse salighepdt / eenen slaght-offer, en-
de uytnemende Sactificie, ende heeft inghestelt / dat
wy mede aen Godt voor een Sactificie souden op-
offeren de ghedachtentisse van die saecke.

Het Concilie van Niceën, Anno 325.

Inter Diotipos.

En laet ons aen dese goddelijcke tafel met onse
ghedachten niet verballen op het voozghestelt
Broodt/ ende beker/ maer ons ghemoet hessende
om hoogh / laet ons dencken dooz het gheloobe/
dat op die heylighe Tafel ghestelt is het Lam
Godts/

¶ 4

Godts / 'tweelck wegh neemt de sonden des w
 reldts / 'tweelck sonder slachtinghe, vande Priesters, ghe
 lijck oock sijn heerlijk Bloedt, wordt gheoffert.

Den H. Gregorius Nyffenus, Anno 380.

Oratione de Resurrectione.

De Heere / boozkomende het ghelwelt der Joden / offert sich selven tot een slacht-offer, samen het Lam weseude, en samen Priester. Maer ghy sult my segghen: wanneer is dat gheschiedt? Dan is't gheschiedt / als hy aen sijn vrienden sijn Vichaem ghegheben heeft om te eten/ende sijn Bloedt om te dzincken.

Noteert wel, dat Gregorius seydt, dat Christus het Ghelwelt der Joden voorkomen heeft, om te thoonen dat hy sich waerachtelijk hadde op-gheoffert tot een Sacrificie, eer hy vande Joden wierdt ghenaghelt aen't Cruys, ende dat hy dit ghedaen heeft in't leste Avontmael.

Den H. Joannes Chrysoftomus, Anno 398.

Homilia 24. in priorem ad Corinthios.

Christus heeft belast dat-men hem selven soude offeren, in de plaetse van beesten/ ende slacht-offeren/ der oude wet.

Item, *Homilia 17. in Epist. ad Hebr.* Wy offeren altydt den selven, nu niet eenen anderen/maer altydt den selven/daerom ist het selve Sacrificie. Zyn der dan vele Christi, om dat hy op vele plaetsen gheoffert wordt: gheensins niet/maer 't is ober al den selven Christus. Die is onsen oppersten Priester / de welke die offerhande gheoffert heeft die ons sijn bett: De selve offerhande offeren wy nu oock, die als dan is gheoffert gheweest.

Philo Carpathius, Anno 420.

In Cantica.

De Priesterlijke weerdighepdt heeft / in dat god.

73
goddelijck, ende salighmakende Sacrificie, **altijdt het**
waerachtigh Utschaem ende Bloedt Christi.

Nilus Monachus, Anno 430.

Epistola ad Anastasium.

De wonderlijcke Priester der Constantinopolsche Kercke Joannes, sagh het hups des Heeren vol van menighe Enghele / dan namelijck / als op-gheoffert wierdt het goddelijck, ende onbloedigh Sacrificie.

Den H. Cyrillus Alexandrinus, Anno 430.

Declaratione II. Anathematismi.

Wy offeren in de kercke / het heyligh, levendigh-maekende, ende onbloedigh Sacrificie, ghelovende dat 't ghene boozghestelt wordt / het Utschaem ende dierbaer Bloedt is / niet van een gemeyn mensch / maer van het goddelijck Woordt.

Cyrillus Eremita, Anno 540.

In vita S. Ioannis Silentarij.

Den H. Joannes Silentarius, was soo hertigh / dat hy oberbloedelijck weende / ten tijde van het onbloedigh Sacrificie, soo dat hy sich niet en kost wederhouden.

Leontius, Anno 620.

In vita S. Ioannis Eleemosynarij.

Den H. Joannes Aelmoessenier, heeft op den Son-dagh ghesaen aen den H. Antaer / om op te offeren het onbloedigh Sacrificie.

Germanus Constantinopol. Anno 725.

Theoria rerum Ecclesiasticarum.

Weet alle ghy Priesteren / die aenden H. Antaer staet / ende het onbloedigh slacht-offer op-offert,

fert, dat ghy verkondight het levende lijden
Christi.

Het tweede Concilie van Niceën, Anno 730.

Actione 6.

Niemant van de H. Apostelen heeft opt ghy
seydt dat ons onbloedigh Sacrificie, een heeldt de
Lichaem Christi is / maer het Lichaem selve / ende
het Bloedt selve.

Theosterictus, Anno 840.

De S. Niceta.

Onsen grooten Vader Nicetas, op dien tijdt al
de mysterien der goddelijcker sacken wterde
volbracht / stondt aende H. Tafel / als oft hy ghy
staen hadde vooz den H. Thoon Godts / volbrin
ghende het Sacrificie, ende de goddelijcke My
rien.

Theophylactus, Anno 900.

In Caput 7. Epistola ad Hebraeos.

Wy segghen dat Christus, de wijle hy eentwigh
ende onsterffelijck is / altijd Priester is / want
men ghelooft / dat hy nu noch sijn-selven voor ons
fert door sijne Dienaren.

Oecumenius, Anno 1050.

In Caput 5. ad Hebraeos.

Paulus en soude niet gheseydt hebben / van de
ferhande / die eens gheoffert is / dat Christus Pri
ster is inder eentwighheyt / maer hy sagh op de
ghenwoordighe Priesters / dooz de welke Christus
offert, ende gheoffert wordt; van welck Sacrificie, de
Heere selve / de maniere ghegheven heeft in't
Abontmael.

Nicolaus Cabasilas, Anno 1220.

De Liturgia Cap. 32.

Men moet segghen / dat dit Sacrificie niet een beeldt oft figure van een Sacrificie is / maer een waerachtigh Sacrificie. niet dat het broodt is / 'twelck gheoffert woꝝdt / maer het Lichaem Christi selve.

Nicephorus Callystus, Anno 1300.

Libro 1. historiae Cap. 28.

Als Christus was aengheseten / heeft ghegheben het verholen Sacrificie van onse aensienlycke / ende lebendigh-makende Mysterien : Ende als hy het broodt ende wijn hadde gheseghent door dancksegghinghe / ende hepligh-makinghe / heeft het ghegheben aen de Discipelen / versekerende / ende als boꝝghe blybende / dat het waerlyck was sijn Lichaem / ende Bloedt.

§. II.

LATYNSCHE VADERS.

Den H. Anacletus, Anno 103.

Epistola 1. Cap. 2.

De Pstefers als sy Sacrificie doen aen den Heere / en moeten dat niet alleen doen / maer ghetuyghen hebben / op dat men berhoonen magh dat sy volmaecktelijck Sacrificie doen in gheheplighde plaetsen.

Den H. Alexander, Anno 109.

Epistola 1. Cap. 4.

Daer en kan niet meerder wesen in de Sacrificien, als het Lichaem ende Bloedt Christi : Daer en is oock gheene beter offerhande / maer dese gaet alle d' andere te boven.

Den